

Naar de dood in een zwarte Ferrari

De film begint. Over de verlaten *racetrack* scheurt een Ferrari. Ferrari's zijn meestal rood en opgetogen. Deze is zwart. Rondje na rondje zien we hem passeren, het beeld in, het beeld uit, de motorbrul ver weg, de motorbrul dichtbij. De camera volgt hem niet, het beeld staat roerloos.

Het gaat lang door. Zo lang. Wéér een rondje, en wéér een. Het wordt ongemakkelijk om ernaar te kijken.

Het is het begin van *Somewhere*, de nieuwe film van Sofia Coppola.

Op het toneel staat een televisie. Op die televisie demonstreert een kokkin hoe je een kip klaarmaakt. Close-ups. Poten wijd. Een holte. Een mes. Wroeten. Openleggen. Je wilt het niet, maar binnen de kortste keren associeer je het met nogal smerige pornografie.

Op het toneel staat ook een vrouw, aan een aanrecht. Met één oog op de tv bereidt ze een kip, een naakte kip. Het duurt lang. In combinatie met die tv-beelden wordt het eigenlijk onverdraaglijk.

Het is het begin van *Nooit van elkaar*, een toneelstuk van Jon Fosse. De regie is van Ivo van Hove voor de Toneelgroep Amsterdam.

'Somewhere'. 'Nooit van elkaar'. Lege titels. Nondescripte woorden voor iets achter matglas. Niet te onthouden. Al snel noem ik zowel film als stuk: 'hoe heet het ook weer?'

En misschien is dat de bedoeling. De hoofdpersoon van de film is een net niet meer heel jonge acteur, zo'n type dat eventjes heel beroemd was dankzij een reeks actiefilms. Hij bewoont een suite in het beruchte Sunset Boulevard-hotel Chateau Marmont, bij de andere filmsterren die te opgefokt zijn voor een vaste woon- en verblijfplaats. Drank en dope. Seks te over, maar hij is te moe. Hij... eh... hoe heette hij ook weer?

De vrouw in het toneelstuk heeft zich teruggetrokken in haar appartement. Zij – kom, hoe heet ze ook weer? – gaat iedereen uit de weg, dat is duidelijk. Haar man is weggelopen. Of is hij dood? Ze wordt gespeeld door Chris Nietvelt,

die goed is in zulke vrouwen. Rommelend in die keuken toont ze hoe een geest kan bliksemen tussen 'ik ben niks' en 'ik ben fantastisch'. En hoe niet één gedachte helpt.

Mensen die hun naam verliezen zijn mensen die zichzelf verliezen.

De Ferrari en zijn rondjes, het obscene kippenlijf beduiden dat eenzaamheid smerig is. Film en stuk gaan over mensen met een zware depressie, en daar moet iets mee gebeuren. De film kiest voor het gevoel: bij de acteur wordt zijn 11-jarige dochter gedumpt. Dat is een cliché – *loser* opgezaald met kind, en wat dan. Maar regisseur Sofia Coppola begrijpt hoe eenzaamheid iemand in elkaar kan slaan, dat weten we van haar vorige film, *Lost in Translation*. Ook nu raakt ze de kern.

Het toneelstuk kiest voor de daad. Die maaltijd bereiden en alleen opeten, lukt de vrouw dat, dan overwint ze haar wanen en kan ze haar depressie te lijf. De vrouw verliest. Ze kookt het eten, ze bereidt de dood. Ze opent een hoog venster, klimt op de vensterbank. De wind waait haar haren op, ze lacht, ze straalt.

Donker. Einde stuk. Maar zo kan dat niet. Er bestaat geen verlossing, voor opluchting is geen plaats.

De film knapt precies zo uit elkaar. De acteur redt het va-

derschap niet. Kind weg. Hij pakt de Ferrari, rijdt geen rondje maar rechtdoor, de Amerikaanse prairie in. Hij remt, stapt uit en loopt het niets in, voor het eerst vastbesloten. Heldhaftig. Ik weet, dit is zijn einde.

Coppola en Van Hove verkopen zelfmoord voor een soort happy end. Triest, maar waardig. Ze volgen de titelsof van *M*A*S*H*: 'Suicide is painless', je kunt het doen of je kunt het laten. Nee. Zelfmoord is niet pijnloos, zelfmoord is de vrucht van peilloze ellende. Wie het erover heeft, moet dat durven vertellen.

JOYCE ROODNAT

Mensen die hun naam verliezen zijn mensen die zichzelf verliezen

Uit de film *Somewhere* van Sofia Coppola